

**SUGGERIMENTS SOBRE LA SITUACIÓ
SOCIOECONÒMICA I LABORAL DE LES
ILLES BALEARS
(2004)**

NOTA INTRODUCTÒRIA

L'article 2.1.e de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, determina que el Consell pot elaborar i trametre anualment al Govern dins del primer semestre de cada any un document on podrà exposar els suggeriments i les observacions oportunes en relació amb la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears.

En el Ple ordinari del dia 30 de juny de 2004 s'aprovà el present document de Suggeriments, en compliment de l'esmentat precepte legal.

Com és habitual, més endavant, s'aprovarà el document corresponent a la Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears.

El document de Suggeriments es tramet al Govern de les Illes Balears i, després, es fa públic en la pàgina web del Consell (<http://ces.caib.es>)

Palma, juliol de 2004

SUGGERIMENTS SOBRE LA SITUACIÓ SOCIOECONÒMICA I LABORAL DE LES ILLES BALEARS

A. SUGGERIMENTS SOBRE ELS SECTORS PRODUCTIUS, FINANÇAMENT AUTONÒMIC I MEDI AMBIENT I TERRITORI.

A.1. SECTOR PRIMARI

Qualsevol política agrària de les Illes Balears té com a prioritat marcar línies que permetin donar viabilitat econòmica i millorar la competitivitat dels subsectors agraris que no reben ajuts directes de la PAC, els quals s'hauran d'enfrontar a una competència global creixent en un escenari internacional cada cop més complex i difícil de predir. S'ha d'assegurar la supervivència als subsectors agraris que tenen importància en el manteniment del medi ambient per la seva aportació socioeconòmica i medi ambiental positiva, però sempre, a partir de criteris cost-benefici ben raonats.

Suggerim a continuació alguns objectius prioritaris i accions:

Objectiu 1: Analitzar les dades estructurals i dels mitjans de producció del sector primari, perquè siguin la base i el suport de la planificació a mig i llarg termini de les polítiques rurals de cada illa.

Acció 1.1. Estudi detallat del sector agrari a partir dels censos agraris i les enquestes d'estructures que realitza l'INE

Acció 1.2. Planificació del seguiment conjuntural del sector a partir d'indicadors conjunturals, climatològics, mercat interior i mercat exterior, entrades i sortides de productes agraris pels ports de Balears i planificació a mig i llarg termini tant de l'agricultura com de la ramaderia en els seus vessants de producció, transformació i comercialització.

Objectiu 2: Millorar la competitivitat del sector i la conservació del entorn rural.

Línia 1: Afavorir les produccions amb garantia de qualitat, viabilitat econòmica i respecte pel medi ambient. Per això, s'han de tenir en compte les següents accions que permetin aconseguir un avantatge competitiu:

- Acció 2.1. Fomentar l'activitat agrària que promoció una nova generació d'empresaris agraris i fórmules d'associacionisme agrari.
- Acció 2.2. Desenvolupar polítiques encaminades a augmentar el VAB del sector.
- Acció 2.3. Foment del coneixement i consum dels productes agraris locals, i especialment, dels que tenen denominació d'origen.
- Acció 2.4. Promocionar la verticalització de les empreses agràries.
- Acció 2.5. Relacionar la producció amb el sector industrial.
- Acció 2.6. Afavorir el desenvolupament d'infraestructures agropesqueres i serveis.
- Acció 2.7. Afavorir la formació universitària i de tècnics d'alta qualificació.
- Acció 2.8. Fomentar la recerca en matèria agropesquera.
- Acció 2.9. Millorar les infraestructures de carreteres i camins rurals.

Línia 2: Afavorir les activitats que contribueixin a la conservació de l'entorn rural a través de l'agricultura, la ramaderia i la silvicultura.

- Acció 2.9. Potenciar i donar suport a tots els projectes empresarials que usin modes de producció respectuosos o beneficiosos per al medi ambient i per als entorns socioculturals insulars, cas de l'agricultura i ramaderia ecològica.
- Acció 2.10. Afavorir pràctiques comercials o de consum respectuoses amb el medi ambient. Incloure criteris de sostenibilitat en els paràmetres de qualitat de les produccions agropecuàries a l'hora d'atorgar distintius de qualitat.
- Acció 2.11. Crear una xarxa de distribució d'aigües depurades de qualitat que permeti l'aprofitament del 100% del cabal existent. L'aigua depurada i de qualitat ha de ser posada a disposició del sector agrari gratis a peu de depuradora, d'acord amb el que estableix el Pla Nacional de Regadius-Horitzó 2008.
- Acció 2.12. Fomentar les activitats complementàries agràries evitant inconvenients procedents d'una visió purament urbanística que impedeixi el seu desenvolupament, com les interpretacions restrictives dels PTI.

Objectiu 3. Desenvolupar el marc juridicoadministratiu de compensació d'insularitat de les Illes Balears. Perquè el nostre sector primari competeixi –en igualtat de condicions- amb la resta de regions de la Unió Europea, és necessari rebre un tracte diferencial per part de les institucions comunitàries i estatals.

- Acció 3.1. Impulsar el Règim especial balear.
- Acció 3.2. Promoure el Centre Balears Europa (CBE) i l'organisme Illes de la Mediterrània Occidental (IMEDOC).

Objectiu 4: Potenciar la interconnexió entre el sector primari i la resta de la societat.

Acció 4.1. Agilitar els tràmits legals per facilitar la presència de mà d'obra qualificada de països estrangers per a les tasques agràries.

Acció 4.2. Fomentar la formació agrària.

Acció 4.3. Potenciar les actuacions de les organitzacions professionals agràries.

Acció 4.4. Dotar de recursos adequats en material, personal i medis econòmics la Conselleria d'Agricultura i Pesca.

Acció 4.5. Simplificar les relacions entre els titulars de les explotacions agràries i la Conselleria d'Agricultura i Pesca.

Objectiu 5: Documents directors de l'agricultura de les Illes Balears.

Creació d'un document director de les mesures polítiques a desenvolupar en el sector agrari balear per als propers anys, en forma de Llibre blanc, Pla director sectorial, Llei de l'agricultura balear, o fórmules similars, que ha de servir de base als responsables del sector per planificar llurs accions presents i futures i amb especificitats per a cada una de les illes i quantificació del cost de la seva aplicació.

Sector pesquer

Disposar, per part de la nostra comunitat autònoma, de partides pressupostàries per finançar projectes de desenvolupament comercial del sector pesquer, un cop exhaurits els fons estructurals.

Fer front, en coordinació amb l'Administració de l'Estat, a la formació dels tripulants de les embarcacions en sistemes adaptats a la seva activitat i a la investigació pesquera per millorar el coneixement de l'estat dels recursos.

Donar suport a campanyes per conèixer i millorar la imatge dels nostres productes davant l'opinió pública.

A.2. INDÚSTRIA I ENERGIA

1. Explotar i generar els avantatges competitius reals de les unitats de producció, així com l'augment de la productivitat industrial, en una nova realitat de globalització i deslocalització.
2. Assegurar i donar suport des de l'Administració autonòmica al manteniment de les concentracions territorials de la massa crítica industrial característica de les Illes Balears, feta per un conjunt de petites i mitjanes empreses en determinats àmbits locals. Mantenir el substrat

industrial que existeix a les Illes. Aquesta intervenció s'ha de fer des d'una òptica de catalització de les potencialitats existents.

3. Afavorir una política de polígons industrials per pal·liar el cost del sòl industrial, tant en termes de compra com de lloguer, que resulta poc competitiu per a les empreses. Solucionar la problemàtica de trànsit dels polígons industrials amb problemes d'accés, circulació interior i pàrquing.
4. Escometre solucions raonables per a la situació de les empreses radicades en terrenys "fora d'ordenació".
5. Prioritzar els plans de la formació superior dels treballadors especialitzats a les produccions competitives.
6. Igualment, potenciar la formació professional de treballadors i empresaris com a element estratègic de millora de la competitivitat del sector industrial.
7. Mantenir i donar suport a tots els esforços destinats a la internacionalització de la indústria balear, millorant i potenciant els mecanismes ja existents. Donar suport a la internacionalització de les empreses que estiguin en condicions d'emprendre-la, si es generen sinergies per a les unitats radicades a les Illes. Introduir els nous conceptes de promoció interior (aprofitar el factor turístic per valorar i promocionar les produccions pròpies), així com l'anomenada "promoció a la inversa" (promoció *in situ* per als agents exteriors).
8. Mantenir un observatori d'anàlisi dels impactes de la liberalització elèctrica, especialment de la posada en marxa dels "sistemes extrapeninsulars", en el conjunt de les activitats industrials.
9. Exigir la permanència, en el marc de la planificació energètica nacional, de les previsions contingudes en el document d'addenda referit a les Illes Balears. Específicament, mantenir la doble alternativa d'inversió en el cable elèctric i el gasoducte, en les condicions existents a la citada planificació.
10. Dignificar i revaloritzar la cultura industrial a les Illes Balears, en el context del suport general a les actituds emprenedores i d'assumpció del risc.
11. Aprofundir i intensificar el foment de les activitats d'R+D+I. Que en el pròxim pla d'R+D+I de les Illes Balears tinguin un especial caràcter substantiu les accions i iniciatives d'aquesta naturalesa desenvolupades en el marc de la indústria.

12. Potenciar el paper dels centres tecnològics com a elements essencials d'activació de la innovació i de difusió de la informació a les aglomeracions empresarials existents.
13. Reactivar un diàleg constructiu i útil entre l'Administració general de l'Estat i la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'aplicació de la Llei del Règim especial balear, especialment de les activitats de suport a la indústria tradicional balear, i d'aquells altres aspectes de la Llei de potencial suport i impacte en la indústria.
14. En el marc de la filosofia contemplada en la Declaració núm. 30 del Tractat d'Amsterdam, a fi que es pugui començar a aplicar una política europea a favor de la insularitat, reprendre vies adequades de pressió i capacitat de convicció davant la Unió Europea, perquè un dels principals destinataris i beneficiaris és la indústria. Instar la incorporació de la insularitat en el futur text constitucional de la Unió Europea.
15. Millorar progressivament la cobertura financera del règim estatal de compensació al transport de mercaderies, d'acord amb els ensenyaments que es deriven de l'aplicació dels recents exercicis pressupostaris.
16. Trobar vies de solució al problema de les càrregues que suporten les operacions portuàries, especialment, després de l'entrada en vigor de la nova Llei de l'Estat.
17. Matisar la política industrial i plantejar-se segons les branques destinatàries d'aquesta –calçat i indústries auxiliars; agroalimentari; materials de construcció i resta de branques no contemplades en les anteriors– la seva problemàtica pròpia, sense perjudici d'una unitat general de criteri.
18. Completar, ateses les necessitats d'eliminació de residus a l'illa de Mallorca, l'ús del potencial d'incineració

A.3. CONSTRUCCIÓ

1. Els responsables públics han de definir i consensuar, amb la major brevetat possible, el model territorial per a les nostres illes i, conseqüentment, des de la responsabilitat, habilitar plans de contingència que permetin afrontar els efectes socials, laborals i econòmics que se'n deriven per tal que les empreses, amb les ajudes públiques necessàries, puguin planificar i adaptar les seves estructures, una vegada més, a les noves demandes de la societat.

2. Els plans territorials insulars, que estan pendents d'aprovació des de principis de 1999 (a excepció del Pla territorial de Menorca aprovat el dia 25 d'abril de 2003 pel Ple del Consell Insular de Menorca en sessió extraordinària, BOIB 16-05-03) han de respectar el percentatge màxim de desenvolupament urbanístic que fixaren les Directrius d'ordenació territorial i donar la màxima estabilitat i seguretat jurídica.
3. Aprovació urgent dels instruments legislatius que permetin una agilitació important de la gestió urbanística.
4. Realitzar un esforç inversor important per part de les administracions públiques amb l'objecte de millorar les nostres infraestructures (viàries, sanitàries, esportives, docents, etc.).
5. Desenvolupament d'una política decidida per a la rehabilitació del nostre patrimoni arquitectònic i la recuperació de zones degradades.

A.4. TURISME

1. Entenem que la preservació del medi natural és cabdal per al turisme i suggerim:

- Fomentar la consciència que la protecció i la conservació del medi natural ha de mantenir-se com un objectiu prioritari per assegurar la viabilitat del negoci turístic sempre amb un equilibri compatible amb el creixement econòmic.
- Destacar l'important tasca de conservació del paisatge que ajuda a la competitivitat del negoci turístic.

2. Atès que es puguin plantejar objectius de reconversió i modernització, suggerim:

- Avaluar l'impacte social en els processos de reconversió en el sector i consensuar les accions amb l'objectiu d'aminorar el seu cost social. Concentrar els esforços, públics i privats, per actuar de manera coordinada i definir de manera consensuada objectius estratègics a llarg termini i per dissenyar conjuntament plans d'actuació concreta que permetin assolir aquests objectius.
- Contemplar en els plans d'actuació accions de reconversió integral de les zones turístiques madures en la seva capacitat de càrrega, d'acord amb la normativa vigent. Estudiar fórmules de reconversió de zones, com per exemple el Pla de reconversió de S'Arenal-Platja de Palma.

- Continuar fent esforços de modernització de l'oferta d'allotjament i de l'oferta complementària en el seu conjunt, i per assegurar els nivells de competitivitat i de qualitat amb els quals s'han de prestar els serveis exigits pels turistes que ens visiten.

3. Les inversions en infraestructures són essencials per al manteniment de la indústria turística, per això suggerim:

- Destinar les inversions necessàries en infraestructures (tant des de l'Administració central, com autonòmica i local) en camps com el subministrament elèctric i de gas, carreteres, xarxa ferroviària, abastament d'aigua potable, sanejament i depuració d'aigües residuals, ports, aeroports, telecomunicacions, educació, serveis sanitaris, etc.
- Planificar actuacions en un termini mitjà de temps per tal de mantenir un alt nivell de qualitat de l'entorn ambiental de les Illes que garanteixi a la vegada la prestació d'un servei de qualitat.
- Dotar-se de palaus de congressos, que ens permeti desenvolupar el potencial que tenim en el segment del turisme de reunions, congressos i incentius.

4. Quant al transport aeri, cal indicar els següents suggeriments:

- Estudiar el fenomen de les companyies aèries de "baix cost", perquè són un desenvolupament turístic important que pot assegurar l'accessibilitat aèria quan els petits majoristes de viatges no puguin operar vols per insuficient ocupació dels seus avions. Estudiar els efectes de desestacionalització dels fluxos de la demanda turística d'aquestes companyies.
- Racionalitzar l'impacte de les taxes portuàries i de seguretat, de manera que no suposin un gravamen excessiu per als usuaris, tant turistes com residents. S'hauria de comptar amb un model d'aplicació d'aquestes taxes de manera més flexible, en funció de les temporades turístiques (tot afavorint la desestacionalització).

5. La innovació tecnològica s'imposa també en el turisme, per la qual cosa, ens sembla necessari:

- Incorporar adequadament les noves tecnologies i els processos d'innovació turística que duguin associada una millora de la qualitat del producte final o del servei final per assegurar la viabilitat i la sostenibilitat de les empreses.
- Enfortir tota la xarxa de relacions entre el món de l'empresa, la Universitat i les administracions públiques. En aquest sentit, cal

aprofundir en les línies de col·laboració obertes a les empreses des del CITTIB-Parc BIT i la UIB.

6. La qualitat és un factor estratègic de la competitivitat turística de les Illes Balears i, atesa aquesta circumstància, suggerim:

- Que tant els empresaris com l'Administració han de continuar intensificant els seus esforços per millorar els nivells de qualitat del producte turístic de les Illes.
- S'han d'impulsar iniciatives amb tendència cap a l'ampliació de la base d'establiments amb marques, etiquetes o distintius de qualitat en tots els àmbits d'actuació, especialment d'aquells distintius de qualitat amb implantació europea i mundial, que permeti singularitzar la nostra oferta.
- S'ha de fer veure que per a la qualitat d'una zona turística és essencial gaudir d'un nivell satisfactori de seguretat ciutadana, així com de l'amabilitat per part dels residents i treballadors.

7. La comercialització en una economia oberta és molt important i per això s'ha de suggerir:

- Que s'ajudi el sector a fomentar vies alternatives al tradicional sistema de comercialització controlat pels majoristes estrangers i en el qual els empresaris de les Illes Balears estan en inferioritat de condicions de contractació per la fragmentació de la nostra indústria i per la falta d'informació sobre la situació real dels mercats emissors.
- És molt necessari impulsar una tasca de màrqueting, que comprèn des de la investigació dels mercats i de la competència fins a la promoció passant per l'exploració de nous canals de distribució i la col·laboració amb línies aèries.
- És imprescindible ajudar a situar-se adequadament en la comercialització a través d'Internet, una alternativa important des del punt de vista quantitatiu. Igualment, cal potenciar els estudis dels mercats emissors.

8. Es planteja la diversificació de mercats, per guanyar alternatives als mercats emissors tradicionals, la qual cosa es pot aconseguir a través de polítiques de promoció que s'adrecin cap a la millora en el flux de visitants del mercat nacional i d'altres països europeus (inclosos els ciutadans dels nous països que han entrat a la UE-25).

9. S'ha de fer diversificació del producte turístic, per tal de superar els inconvenients d'una estacionalitat excessiva, i considerar:

- Segments amb potencialitat de creixement com són el turisme de golf, el cicloturisme, el turisme sènior, el turisme de cap de setmana, el turisme cultural, el turisme de congressos i convencions, el turisme de natura i el turisme de salut, que presenten un potencial important per a les Illes Balears. Per tal d'aprofundir en aquesta matèria s'hauria d'impulsar la creació de comissions de dinamització d'activitats desestacionalitzadores a cadascuna de les illes.
- S'haurien de potenciar alguns segments que poden contribuir a incrementar els ingressos per turista, encara que sense un impacte positiu en la reducció de l'estacionalitat, com el turisme nàutic i el turisme de creuers, el turisme rural i l'agroturisme.
- Estudiar la recuperació d'edificis singulars com el Castell d'Eivissa o el Llatzaret de Maó via la Xarxa de paradors nacionals.

10. La formació tècnica i professional del personal és un dels pilars bàsics per oferir una millora en la relació qualitat-preu. Aquesta realitat imposa:

- Que les empreses del sector turístic han de participar activament en aquest capítol, per dotar i exigir una formació permanent i de reciclatge (centres de formació especialitzada, "hotels escola", "restaurants escola"...).
- Des del món acadèmic s'han d'intensificar els esforços per oferir una formació especialitzada en turisme de qualitat i amb un enfocament pràctic que tenguí en compte la realitat i les necessitats de les empreses de les Illes. S'ha de fer una menció especial a la situació dels guies intèrprets, atès l'important paper que juguen en la qualitat de servei i hospitalitat percebuda pels turistes.

11. El debat social és una eina de coneixement i de conscienciació de la importància del turisme a les Illes Balears:

- Ens cal un ampli debat social per donar a conèixer en profunditat l'activitat turística de les Balears, no només en els seus aspectes econòmics, sinó també en els seus aspectes socials i culturals (amb efectes positius després de més de 50 anys de turisme).
- Estudiar el tema de l'estacionalitat per part dels agents econòmics i socials implicats.

12. Les estadístiques turístiques són una eina imprescindible per prendre decisions i per tant:

- S'ha de realitzar un seguiment permanent, rigorós i en profunditat dels mercats competidors de les Illes Balears, així com millorar i ampliar els actuals informes periòdics dels principals mercats emissors, per

poder oferir informació actualitzada de la seva evolució, tendències i perspectives de futur.

- S'han d'homogeneïtzar i establir criteris consensuats en el procés d'elaboració de les estadístiques d'arribada de turistes, estada mitjana, despesa per estada, preferències i perfil dels turistes, grau de satisfacció, etc., tal com reflecteix el Dictamen 2/2004 del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears sobre el Sistema Estadístic de les Illes Balears.

A.5. COMERÇ

1. En general,

Entenem que des del punt de vista general és necessari:

- Tramitar, aprovar i aplicar el Pla d'equipaments sectorials.
- Potenciar un comerç de proximitat, on existeixin una sèrie d'empreses o empresa motor de l'eix comercial al voltant del qual es pot instal·lar una variada oferta comercial.
- Solucionar el problema d'aparcament i accés al comerç.

2. Formació

Estratègicament la formació és cabdal, per això suggerim:

- Fomentar la millora de la professionalització del sector.
- Donar suport a la formació contínua, per fer polítiques de reciclatge per a tot el personal del sector.

3. Pel que fa a la cooperació comercial

Donar suport financer a la millora a l'accés a mitjans publicitaris i al desenvolupament de campanyes de publicitat, màrqueting i promocions contínues, de les àrees de comerç tradicional per fer ús d'una imatge o d'una ensenya comercial d'identificació, donar una major promoció dels comerços perifèrics, realització de campanyes de promoció comercials durant tot l'any i fidelització del client al comerç de la ciutat.

4. Respecte dels horaris comercials

- Fomentar el canvi dels horaris d'obertura comercial del petit comerç tradicional (tenir obert al migdia cada vegada és més necessari i recomanable).

- Coordinar i consensuar l'obertura els dissabtes a l'horabaixa, per assolir un nivell d'obertura general atractiu al consumidor.

5. Quant a seguretat

Seguir considerant prioritari la garantia de la seguretat a les zones comercials en horari fora d'obertura (incentivar el passeig per zones comercials).

6. Innovació tecnològica

- Fomentar l'increment de l'ús d'Internet, per garantir el futur del comerç tradicional.
- Donar suport al desenvolupament de plataformes B2C.

7. Respecte de la competència i especialització.

Donar suport a accions de foment per trobar un punt d'equilibri en l'activitat comercial –entre les grans superfícies, mitjanes i el petit comerç– que requereix l'esforç de tothom: institucions públiques i agents socials, tant empresarials com sindicals.

A.6. TRANSPORT

1. En general considerem que és urgent la tramitació, aprovació i aplicació del Pla director sectorial de transports de les Illes Balears.

2. Pel que fa al transport aeri considerem que les mesures necessàries a prendre per afavorir les comunicacions aèries a les Illes Balears serien, entre d'altres:

- Estudiar la transformació de la subvenció variable (*ad valorem*) en una subvenció fixa.
- Aplicar un IVA superreduït (4%) en els trànsits interinsulars i amb la Península.
- Aplicar taxes aeroportuàries reduïdes en els trànsits interinsulars.
- Aplicar una reducció de les taxes aeroportuàries durant la temporada baixa, de cara a intentar pal·liar la desestacionalització turística.
- Valorar l'actual experiència de declaració d'obligacions de servei públic en les rutes aèries interbalears.
- Estudiar la possibilitat de participar des de les Illes Balears en la gestió i planificació aeroportuària.

- Racionalitzar la logística dels vols interinsulars.

3. Pel que fa al transport marítim se suggereix:

- Garantir el compliment de les directives europees de defensa de la competència.
- Reordenar i ampliar els principals ports de les Illes Balears, el que permetria un millor desenvolupament de les activitats relacionades amb les càrregues i descàrregues de mercaderies, transports energètics i mercaderies perilloses. Així mateix, el transport de viatgers de línia regular, que ha crescut en qualitat i quantitat, demanda contínues millores en els equipaments portuaris i per a la integració port-ciutat.
- Incrementar les inversions en infraestructures que facilitin la transició intermodal i els accessos des dels molls a les artèries de transport terrestre (menor cost del transport de la mercaderia i evitar el trànsit de camions pels passeigs marítims de les Illes).
- Potenciar el trànsit de creuers, per l'impacte econòmic que tenen sobre el comerç i l'activitat complementària de les Illes Balears. Prioritat al "creuer base" que combina les estances en hotels de les Illes amb una travessia setmanal pel Mediterrani (fer més competitiu el ports de Palma, Eivissa i Maó, mitjançant fórmules que permetin abaratir les estances d'aquest tipus de naus).
- Desenvolupar un pla integral que contempli l'activitat nàutica d'oci i esportiva com un factor generador de riquesa a les Illes Balears.

4. En relació amb el transport per carretera se suggereix:

- Millorar la freqüència dels serveis d'autobús urbà, així com els trajectes interurbans.
- Millorar la xarxa de carreteres de les Illes Balears ja que l'actual densitat de trànsit les converteix en ineficients.
- Estudiar la possibilitat que l'alta de l'impost de matriculació dels *rent a cars* es pugui fer en el municipi en el qual s'exerceixi l'activitat.
- Regular el sector del taxi a les Illes Balears amb una normativa autonòmica de bases (règim tarifari, optimització del número de llicències, etc.).
- Sol·licitar una diferenciació en el cost del gas-oil per als professionals.

6. En relació amb el transport per ferrocarril se suggereix:

- Millorar i ampliar la xarxa ferroviària com el cas d'Alcudia i Artà, Palma-aeroport, Palma-Universitat.
- Eliminar tots els passos a nivell de tota la xarxa ferroviària.

- Atesa la necessitat de millora de la xarxa de ferrocarril, estudiar la possibilitat d'implantar un transport del tipus monovia-monoraïl

A.7. FINANÇAMENT DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

1. Comença a ser una necessitat imperiosa treballar seriosament en la revisió del sistema de finançament de la comunitat autònoma de les Illes Balears, descartant qualsevol hipòtesi d'ajornament d'aquesta iniciativa a un futur llunyà, incert i improbable.
2. En contraposició al sistema vigent, que va primar la modificació en el marc de cessió de figures tributàries, obviant un tractament més profund de les condicions de partida, aquestes hauran de ser objecte d'una consideració central de la revisió.
3. Per altra banda, en haver esdevingut superats en tant curt temps els paràmetres bàsics i continguts del model, la revisió haurà de contemplar i actualitzar abans de tot, l'ajust del sistema sobre la base dels augments de població general que han caracteritzat els darrers anys en les Illes Balears. En particular, la comunitat autònoma, i de fet el conjunt d'aquestes, han de rebre els recursos fonamentalment en funció de la població i fugir, a més, de modalitats *ad hoc* dins el mateix sistema que, per tenir com a objectius anular o modular els resultats derivats del criteri de població, són generadores de greuges comparatius i poca transparència.
4. En aquest context de revisió del sistema de finançament, s'hauran de contemplar com a aspectes singulars i substantius, unes solucions específiques per a les problemàtiques derivades dels dèficits en matèria de sanitat i d'educació, doncs en aquestes matèries, i en particular en el seu deficient disseny financer, que no es correspon amb les necessitats derivades de l'evolució de la societat, rauen les principals problemàtiques del finançament autonòmic.
5. Igualment, donada la promulgació a nivell estatal de diverses lleis que afecten negativament les finances de la comunitat autònoma, tant des del vessant dels ingressos com de la despesa, d'acord amb el principi de lleialtat institucional, consagrat a l'Acord de juliol de 2001, i a la corresponent Llei reguladora del sistema de finançament, es imprescindible establir per part de l'Estat, i en compensació, les mesures correctores d'aquests efectes.
6. En el mateix sentit anterior, i per tal de tendir a equilibrar els esmentats fluxos fiscals negatius, es fa necessari emprar diversos

instruments, amb especial referència a la inversió directa a les Illes Balears de l'Estat i els seus organismes autònoms i empreses públiques, a les transferències corrents i de capital, així com generalitzar l'aplicació efectiva del contingut de la Llei reguladora del Règim especial balear.

7. Un vessant particular d'aquestes necessitats és el respecte de la consideració de les Illes Balears com a zona especial sanitària, tenint en compte la palesa insuficiència de l'anomenat fons de cohesió sanitària.
8. Tot l'anterior, ens apropa al criteri, que s'està obrint pas, de "pagar per renda i rebre per població", si bé amb la diferència del sistema de finançament és un cas singular d'una realitat que té un abast més ampli i es relaciona amb la problemàtica dels fluxos pressupostaris de l'Estat envers les Illes Balears. A més, en el cas de les Illes, s'han de tenir en compte les correccions pel criteri d'insularitat i de població flotant.
9. En el marc dels nous criteris d'estabilitat pressupostària, s'ha de tenir bona cura que l'ajust no recaigui al damunt de les comunitats autònomes en benefici de l'Estat, les quals pel contrari han de poder gaudir també de la mateixa flexibilitat que es predica per a aquest, per tal de no posar en perill la inversió pública autonòmica.
10. Igualment, es necessari convidar les administracions públiques, en especial l'autonòmica, a emprar de manera àgil, racional i prudent, les noves oportunitats de contractació d'obres públiques i inversions que permeten establir mecanismes d'involucració del sector privat, i al mateix temps no vulneren per la seva pròpia naturalesa els fonaments de l'estabilitat pressupostària, sobretot en un context on les necessitats simultànies d'ajust estructural de l'economia per una banda, i de fer front a les obligacions de l'Estat del benestar per altra, són irrenunciables.
11. Promoure criteris de màxima rigorositat i eficàcia en la gestió dels recursos públics.
12. Estudiar fórmules de millorar el finançament de les administracions locals i organismes autònoms.

A.8. MEDI AMBIENT I TERRITORI

Aigua

- Gestionar aquest recurs a nivell insular o a nivell de la comunitat autònoma, per garantir la racionalitat en el subministrament i la qualitat a tota la població.
- Revisar el Pla hidrològic de les Illes Balears i, en qualsevol cas, impulsar la seva aplicació i integrar-lo en l'ordenació territorial.
- Impulsar la renovació de les xarxes de distribució, l'optimització en la gestió de la demanda i fer una campanya decidida per fomentar l'estalvi i la reutilització.
- Impulsar un estudi per establir els cabals ecològics, freàtics i superficials dels sistemes naturals, i elaborar el corresponent pla d'aplicació.
- Aturar les extraccions dels aquífers que estiguin sobreexplotades o en perill d'estar-hi, i procedir a la seva recuperació amb aigües tractades, que a certs indrets són excedents.

Energia

- Impulsar la conscienciació social dirigida a l'estalvi energètic. Reduir l'impacte ambiental i optimitzar la producció energètica.
- Realitzar campanyes de divulgació i promoció de les energies renovables, així com iniciar un gradual procés de transició.

Residus

- Incrementar el reciclatge, incentivant la creació d'empreses dedicades a la recuperació i reciclatge de residus, a més de fer un esforç per implicar-hi el conjunt de la societat.
- Impulsar una política de reciclatge d'enderrocs, la qual podria disminuir la necessitat de pedreres.
- Solucionar el problema dels abocadors il·legals, que afavorís els abocaments controlats i sancionant els comportaments incívics.
- Impulsar l'estudi comparatiu dels sistemes de gestió dels residus sòlids urbans en les diferents illes, amb l'objectiu d'aplicar solucions que hagin demostrat la seva viabilitat, de cara a la futura revisió dels plans insulars.
- Millorar el manteniment i gestió de les deixalleries municipals, així com augmentar la quantitat de "punts verds".
- Elaborar, aprovar i aplicar un pla de gestió pública dels residus perillosos.

- Controlar i sancionar els abocaments il·legals realitzats des de vaixells.
- Augmentar la inversió en la distribució d'aigües depurades. En aquest sentit, caldria diferenciar les xarxes destinades a usos agraris, per a les que no sempre és necessària la depuració terciària. En qualsevol cas, s'ha d'arribar al nivell de les directrius europees.

Espècies i ecosistemes naturals

- Anar a la implantació de Natura 2000 (xarxa d'espais naturals protegits a l'àmbit de la Unió Europea que té com a finalitat assegurar la supervivència de les espècies) a les Illes Balears, la qual cosa permetria disposar d'uns mecanismes de finançament i gestió assolibles amb els fons comunitaris, que difícilment ho poden ser d'una altra manera, tenint en compte les implicacions que aquesta implantació pot tenir per al sector primari.
- Promoure la protecció de la biodiversitat de les Illes, que permeti coordinar de forma eficaç les actuacions i iniciatives dels diferents nivells d'administració en matèria mediambiental. En el text esmentat hauria de figurar de forma explícita la participació social.
- Millorar la gestió i el manteniment dels espais naturals protegits en l'àmbit de les Illes Balears. Estudiar la possibilitat de la seva ampliació.
- Actualitzar l'inventari de les zones humides, fent-lo realista d'acord amb l'estat actual, procurant, en la mesura que sigui possible, la seva recuperació.
- Dedicar esforços de forma especial a la protecció d'aquells indrets on hi ha elements naturals de gran interès (torrents de muntanya, penya-segats, comunitats naturals i altres). Consensuar i redactar una normativa per a la realització d'activitats en aquests indrets, atès l'augment de practicants de barranquisme, escalada i altres activitats similars, que s'ha produït en els darrers anys.
- Redactar un pla forestal de les Illes Balears, que recuperi la producció i valoració dels boscos.
- Definir una política en matèria d'espais de connexió biològica, que permeti integrar de forma eficaç les diverses actuacions i iniciatives integrades tant en els espais protegits en l'actualitat, com en els que hi estaran en un futur englobats en la iniciativa europea de Natura 2000. Impulsar les xarxes comarcals o municipals d'espais protegits que complementin els espais declarats en qualsevol de les altres dues modalitats.
- Augmentar els esforços per fomentar la biodiversitat endèmica cultivada i domèstica, procurant evitar la introducció d'espècies

alienes més competitives i, en conseqüència, perjudicials per al patrimoni natural illenc.

- Potenciar la política de reserves marines. Actualitzar les dades de situació actual dels prats de posidònia, dedicant esforços a la seva conservació i protecció, amb mesures com la instal·lació d'amarraments a boies per evitar l'erosió produïda per les àncores.

Paisatge

- Prioritzar la neteja de l'entorn i conscienciar el conjunt de la societat illenca, del valor que té, tant a nivell de patrimoni com a nivell econòmic, el paisatge de les Illes Balears.
- Evitar la fragmentació i homogeneïtzació del territori i assegurar la connectivitat ecològica i paisatgística, ja que el paisatge és el principal atractiu, amb diferència sobre els altres, de la indústria turística de les Illes. Complementar l'actual sistema d'espais naturals protegits amb aquells ecosistemes, momentàniament no representats, que protegeixin l'hàbitat d'espècies d'elevat interès.
- Fer inversions públiques i privades per al manteniment i recuperació del paisatge o, en qualsevol cas, incentius fiscals per a les entitats privades que hi dediquin capital, atesa la seva importància turística.
- Prioritzar la creació d'incentius per fomentar l'explotació dels camps de conreu, atesa la seva importància, tant a nivell paisatgístic com d'interrelació entre els camps i el bosc. Els camps d'oliveres i ametllers són de gran atractiu per a la nostra principal font d'ingressos.
- Invertir esforços en evitar l'impacte ambiental que en el traçat de futures vies de comunicació tota obra pública suposa, així com procurar evitar la fragmentació del territori tant a nivell ecològic, social com paisatgístic.
- Donar impuls a l'adequació de llits de torrents, per evitar episodis d'inundacions en cas d'avingudes d'aigua. En qualsevol cas, l'actuació procurarà respectar al màxim la riquesa natural i minimitzar l'impacte ambiental.
- Dissenyar una decidida política de conservació de la costa, atesa la importància turística que té, que compti amb un ampli consens dels sectors implicats, per delimitar clarament els trams susceptibles de ser construïts, dels que s'haurien de conservar en l'estat més natural possible.
- Prendre mesures en defensa dels sistemes dunars.

Política territorial i urbanisme

- Fomentar, en el plans territorials, el reciclatge de zones madures, l'esponjament de zones residencials de la costa i minimitzar, sempre de forma racional, la reclassificació de l'actual sòl rústic.
- Dedicar esforços a minimitzar l'impacte ambiental de les obres públiques per les limitacions del sòl que imposa la condició insular.
- Evitar els usos il·legals del sòl rústic: emmagatzemament de cotxes, materials de construcció i altres. En aquest sentit, s'haurien d'aplicar les mesures legals tipificades per a aquests casos.

Altres àmbits

- Fer una inversió en matèria d'educació ambiental; prioritàriament als centres educatius sense perjudici d'altres estaments del teixit social.
- Invertir en recerca mediambiental, que incentivi la interconnexió entre el món científic i l'empresarial.
- Facilitar l'accés públic a les dades ambientals i dedicar recursos per a una permanent actualització.
- Concretar el més aviat possible i amb el màxim consens polític i social l'anunciat "Fons mediambiental".

A.9. SOCIETAT DEL CONEIXEMENT I DE LA INFORMACIÓ

Tot restant a l'espera del pròxim Pla d'R+D+I, es considera una remissió en bloc als suggeriments fets en la Memòria corresponent a l'any 2002.

B. SUGGERIMENTS SOBRE EL MERCAT DE TREBALL

Els suggeriments del mercat de treball afecten les àrees següents:

- L'ocupació i les relacions laborals.
- La prevenció de riscos laborals.

Quant a l'ocupació i relacions laborals:

1. Implementar amb la intervenció dels agents socials polítiques tendents a millorar la qualitat i les oportunitats d'ocupació en els àmbits següents:
 - Desestacionalitzar l'obra pública propiciant l'ocupació als mesos de baixa activitat turística.
 - Afavorir les empreses que donen ocupació tot l'any.

- Establir plans d'actuació i de seguiment dels incompliments en matèria de contractació temporal.
 - Dissenyar plans d'inserció sociolaboral de grups amb especials dificultats.
 - Reforçar les polítiques d'R+D+I per millorar els llocs de treball.
 - Fomentar l'activitat a l'entorn dels nous jaciments d'ocupació.
2. Desplegar una política de foment i millora de l'ocupació fent una decidida activitat pública per:
- Millorar l'eficàcia de l'activitat d'intermediació del SOIB.
 - Reforçar les polítiques actives que executa el SOIB.
 - Fomentar el creixement econòmic basat en activitats d'elevada generació d'ocupació.
 - Afavorir activitats mediambientals creadores de noves ocupacions.
 - Exigir en els concursos públics que les empreses adjudicatàries compleixin amb la normativa vigent.
 - Adequar l'oferta de formació professional i els subsistemes perquè es millori la qualificació professional i la qualitat de l'ocupació.
 - Reforçar la inserció laboral de les persones amb discapacitat, a través de plans de formació i qualificació professional, dels serveis d'orientació i ocupació i de l'impuls en l'àmbit de l'administració pública de totes les normes de garantia de la igualtat en l'accés a l'ocupació pública.
 - Fomentar el desenvolupament local i la inserció laboral a través dels Pactes Locals per l'ocupació.
 - Impulsar el funcionament de la Comissió Mixta de l'article 32 de la Llei 30/1998, de 29 de juliol de règim especial de les Illes Balears, quant al treball fix discontinu.
3. Reforçar les relacions laborals a través de:
- Aprovar una norma de reconeixement del paper institucional de les organitzacions sindicals i empresarials d'aquestes illes, i dotar-les dels mitjans necessaris per tal que puguin desplegar la seva funció institucional.
 - Incrementar el suport, tant des del punt de vista de l'activitat administrativa com financera, del Tribunal d'Arbitratge i Mediació de les Illes Balears (TAMIB).

Quant a la prevenció de riscos laborals:

1. Reforçar l'estructura administrativa de la prevenció de riscos laborals, amb les activitats següents:

- Ampliar el finançament i recursos humans de l'Institut de Salut Laboral de les Illes Balears.
 - Fomentar la coordinació entre l'administració autonòmica i els òrgans de l'Estat.
 - Millorar les actuacions de control tant per part de l'Inspecció de Treball com per part del personal tècnic de l'ISLIB.
2. Desplegar, de manera consensuada amb els agents socials, un planejament autonòmic de les accions preventives.
 3. Elaborar un pla de foment de la cultura preventiva a nivell autonòmic que incorpori accions de sensibilització, informació i formació en matèria de seguretat i salut laboral.

C. SUGGERIMENTS SOBRE QUALITAT DE VIDA I SERVEIS SOCIALS

C.1. FAMÍLIA (VEGEU SERVEIS SOCIALS)

C.2. SALUT I SISTEMA SANITARI

Suggeriments genèrics

1. Es necessària una millora del finançament de la sanitat, si tenim en compte l'augment de la població en un 3% en un any, per damunt de la mitjana nacional.
2. Les reformes de noves infraestructures sanitàries i equipaments (tant hospitalaris com centres d'atenció primària), han de seguir essent desenvolupats sense demores, de manera que els ciutadans disposin d'infraestructures modernes i adaptades a les seves necessitats.
3. El fet insular té efectes importants que han de ser corregits des del punt de vista financer i d'accessibilitat a les prestacions sanitàries dels ciutadans i es convenient que s'abordi des del Consell Interterritorial del SNS, en compliment de la legislació vigent i amb finançament específic.
4. Es necessari profunditzar en les relacions institucionals amb el Ministeri de Sanitat i Consum (MSC), de manera que es puguin complir les premisses incloses a la Llei de Cohesió i Qualitat, recentment aprovada i que ajuda a vertebrar l'assistència sanitària als ciutadans.

5. Es precis millorar els sistemes d'informació sanitària per poder profunditzar en l'eficiència de l'organització tant des del punt de vista de la gestió com de la coordinació clínica.
6. Potenciar la col·laboració de la sanitat privada amb la sanitat pública ja que permet posar al servei dels ciutadans tots els recursos assistencials, independentment de la seva titularitat i facilita l'accessibilitat dels ciutadans, l'eficiència i el control de les demores.
7. L'atenció sociosanitària cobra un valor especial a causa del progressiu envelliment poblacional, pel que és necessari potenciar els mecanismes de coordinació entre la xarxa hospitalària i la xarxa social i desenvolupar noves infraestructures acords amb les necessitats.
8. Dins de les polítiques de qualitat i humanització en l'assistència, és convenient desenvolupar reglamentàriament els drets de l'usuari, com a punt de referència de cara al disseny de polítiques de salut pública i assistencials.
9. En nom de l'aprofundiment en la millora de la competència professional, es fa aconsellable impulsar el desenvolupament normatiu bàsic establert a la Llei d'ordenació de les professions sanitàries.

Suggeriments del sistema sanitari

- Xarxa d'atenció primària

1. Un cop culminat el procés de reforma perquè tots els territoris i ciutadans de les Illes tinguin el seu centre de salut i el corresponent equip d'atenció primària de salut (APS), s'hauria de fer un estret seguiment de l'evolució dels dos fenòmens que més afecten la xarxa assistencial balear, com són la immigració, que creix cada dia i el turisme, de manera que no es creïn situacions que superin els mitjans existents en un curt període de temps.
2. Seria interessant avançar en aconseguir una reducció progressiva a la quota màxima de pacients de cada metge de família, de cara a la consecució dels objectius de qualitat que es vagin marcant.
3. Un cop tancat el procés d'informatització dels Centres d'Atenció Primària (CAP) del sector Son Llàtzer, s'hauria de seguir avançant en l'aplicació informàtica on ja està implantada i incorporar-la als centres de salut d'altres sectors.
4. Els sistemes de gestió de cita prèvia (*call centers*) s'han incorporat a quasi tots els CAP de la nostra CA, essent una realitat en el 100% de les Àrees de Menorca i Eivissa i un 70% dels centres de l'Àrea de Mallorca.

Hauria de millorar-se l'accessibilitat dels centres en altres aspectes com són les barreres arquitectòniques, i especialment en les idiomàtiques i culturals amb les que es troba la població immigrant.

- Xarxa d'hospitals d'aguts

1. És important que les actuals infraestructures rebin les inversions necessàries per mantenir el nivell de qualitat de servei.
2. És important impulsar les noves construccions de Son Dureta, Hospital General d'Inca i Hospital de Formentera, i acabar el més aviat possible les obres de l'Hospital General de Menorca.
3. Continuar la millora progressiva, especialment quant a la seva total obertura, de Son Llätzer i de l'Hospital de Manacor.

- Xarxa sociosanitària

1. Donar rellevància a la Comissió Sociosanitària del Govern Balear integrada per representants de les diverses conselleries.
2. Finançament dels treballs que defineixen el nou Pla Sociosanitari, de cara a la seva immediata posada en marxa.
3. Definir la cartera de serveis sociosanitaris en consonància amb les demandes socials, i establir així les coordinacions necessàries entre institucions
4. Definir i facilitar l'obertura dels recursos de llarga estada tant relacionats amb l'àmbit sanitari com el social.
5. Escometre la reforma de la infraestructura de l'Hospital Joan March i de l'Hospital General amb la dotació dels nous serveis que es defineixin en el nou Pla sociosanitari.

Salut mental

1. Continuar amb les directrius del Pla de salut mental autonòmic i augmentar les dotacions en equipaments relacionats amb els dispositius comunitaris i residencials de rehabilitació a les àrees de salut mental.
2. Incrementar les dotacions de la Unitat de Salut Mental (USM) d'Inca d'acord a allò previst en les recomanacions tècniques, per suavitzar les llistes d'espera.
3. Desenvolupar el Servei d'Inserció Laboral com a entitat que completa el cercle de la rehabilitació dels malalts.

Qualitat assistencial, humanització i atenció al pacient

Es precis treballar en el desenvolupament d'un sistema de gestió de la qualitat a tots els àmbits de la Conselleria de Salut i Consum del Govern de les Illes Balears, i un d'específic per a cada centre, en funció de les seves característiques.

Formació

1. Detectar les necessitats formatives dels professionals sanitaris als diferents àmbits.
2. Detectar les necessitats de professionals sanitaris de formació professional de grau mig i crear el d'auxiliars sanitaris.
3. Potenciar la formació professional de la família sanitària, especialment a les branques on hi ha més necessitats (infermeria, auxiliars clínics, tècnics de diagnosi per la imatge, radioteràpia, de documentació sanitària, citodiagnosi, etc.).

Investigació

1. Potenciar les línies d'investigació transaccional i cooperativa, vinculats als problemes de salut més rellevants de la comunitat.
2. S'haurien d'impulsar els llaços de col·laboració amb les agències públiques de finançament de la investigació, així com de la col·laboració amb la indústria per augmentar el fons destinat a la investigació.
3. En funció de les disponibilitats, seria necessari augmentar les ajudes públiques per a la investigació i incrementar el programa anual de subvencions específiques.
4. Hauria de consolidar-se la Fundació Mateu Orfila com a entitat gestora de la investigació, per donar suport i facilitar l'acció investigadora.
5. S'haurien d'ampliar les línies d'investigació de l'Institut Universitari d'Investigació en Ciències de la Salut, augmentar els seus recursos i facilitar la integració i participació de tots els professionals sanitaris a la investigació.
6. Seria convenient augmentar la formació en bioètica dels professionals de la salut, el nombre d'avaluadors de projectes i augmentar els mitjans i recursos del Comitè Ètic d'Investigació Clínica de les Illes Balears.

C.3. EDUCACIÓ

1. Millorar el sistema de finançament, especialment de l'educació, per atendre:

- L'increment del nombre d'estudiants dins del sistema escolar no universitari, amb especial referència a l'augment de la immigració escolar.
 - L'increment de professorat i la posada en marxa de programes pedagògics que donin resposta a la problemàtica de la diversitat, i per altra part, de la deficient transferència financera de l'educació.
 - Poder respondre als reptes que la societat del segle XXI planteja a l'educació.
2. Prioritzar la construcció de nous centres educatius a determinades zones de les Illes Balears, amb especial referència a Mallorca i a Eivissa.
 3. Fomentar la integració en els processos d'escolarització atès el fort creixement dels alumnes procedents de la immigració.
 4. Dotar les escoles públiques dels recursos humans, econòmics i materials necessaris, per fer front als canvis que s'imposen en l'actualitat.
 5. Arbitrar, juntament amb els diversos agents socials, polítiques actives de foment de la importància de l'educació i de la formació permanent (incrementar el percentatge d'estudiants en el nivells educatius no obligatoris).
 6. Posar en marxa les mesures adients, tant de caràcter pedagògic i organitzatiu, com de caràcter social, econòmic, polític i cultural, per superar el fracàs escolar i l'abandonament dels estudis.
 7. Posar en marxa un pla integral, amb la participació de totes les administracions –estatal, autonòmica, insulars, locals–, els agents socials i la pròpia comunitat educativa, que faci possible l'escolarització progressiva del nivell educatiu de 0 a 3 anys.
 8. La UIB haurà de continuar fent les reformes internes necessàries que possibilitin, juntament amb altres mesures legislatives i financeres, una major implicació dins la societat.
 9. Adaptació dels plans d'estudis a les necessitats reals de la societat.

C.4. MARC NORMATIU SOBRE L'ÚS SOCIAL DE LA LLENGUA

El contingut del Decret 176/2003 de 31 d'octubre, fou dictaminat quant era projecte pel Consell Econòmic i Social (Dictamen núm. 12/2003). Ens remetem al contingut del Dictamen en el qual reclamàvem que "la qüestió lingüística que el Decret desplega ha de ser considerada des del màxim

consens entre les entitats i organitzacions afectades i l'Administració pública, fent-ne divulgació i explicació".

C.5. HABITATGE

Per fer front als problemes de l'habitatge, suggerim:

- Fer esforços coordinats entre totes les administracions públiques per assolir una disponibilitat de sòl a cost assumible per als promotors, públic i privats, perquè l'oferta d'habitatge protegit s'acosti a la demanda.
- Aprovar un cos normatiu territorial i urbanístic amb vocació d'estabilitat, tant a l'àmbit de la comunitat com dels consells insulars, i la seva àgil extensió i adaptació a l'àmbit municipal, per introduir transparència al mercat del sòl.
- Ampliar l'oferta d'habitatges de lloguer perquè és necessària tant des del punt de vista social (joves, mobilitat, famílies amb incapacitat d'adquirir habitatge) com econòmic (mecanisme d'ajust de l'habitatge). En el mateix sentit operen els suports a l'adquisició d'habitatges de segona mà.
- Fer una política específica d'estímuls suficients per rehabilitar habitatges per constituir-se en alternativa a l'habitatge de nova construcció, perquè és compatible amb un ús més sostenible del territori, és un instrument decisiu per a la requalificació urbana i comporta avantatges socials.
- Establir sistemes d'ajuts directes per a joves per a l'adquisició o lloguers d'habitatges.
- Estudiar els impactes socials de les mesures urbanístiques.

C.6. JUSTÍCIA

1. Concretar el traspàs de les competències en matèria d'Administració de Justícia per poder pal·liar les deficiències que s'observen en el territori balear i que són reiterades any rere any a les corresponents memòries.

2. Recordar que l'assumpció de competències comportarà la gestió dels medis materials i dels personals. La gestió dels medis personals al·ludits és ara més que mai inajornable per quant la Llei orgànica del Poder Judicial aprovada el passat desembre de 2003 suggereix un nou disseny de l'oficina judicial, que està encara per desenvolupar, i atorga importants competències als secretaris judicials.

3. Aplicar medis materials per facilitar la construcció o remodelació i les instal·lacions dels edificis judicials de les Illes Balears, per assolir que totes les oficines judicials siguin dignes i estiguin a l'alçada d'un servei públic com és l'Administració de Justícia.

C.7. ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

1. Àmbit del sector de l'economia social i solidària.

Elaborar un nou Pla director d'economia social de les Illes Balears, amb el finançament suficient i amb la participació de les entitats representatives de l'economia social i solidària de les Illes Balears, així com, l'aplicació de la Llei de cooperatives i del Decret d'empreses d'inserció laboral.

2. Àmbit de les cooperatives.

Desenvolupar els continguts de la Llei de cooperatives de les Illes Balears pel que fa als següents aspectes: Registre de Cooperatives (títol I, capítol III, disposició final 2); Foment del cooperativisme (títol II, capítol I); Creació d'un òrgan assessor i consultiu (disposició addicional 7).

3. Àmbit de les societats laborals.

Agilitar la inscripció del Registre de Societats Laborals, proposant un model d'estatut unificat i voluntari per a aquelles empreses que s'hi vulguin adherir.

C.8. NECESSITATS I SERVEIS SOCIALS. ORGANITZACIONS D'INICIATIVA SOCIAL

C.8.1. NECESSITATS I SERVEIS SOCIALS.

Reformar la vigent Llei d'acció social (1987), negociant la seva redacció amb tots els interlocutors implicats. Les transferències realitzades, la reordenació de competències a les Illes Balears, les noves necessitats socials, etc. recomanen que aquest canvi es faci el més ràpid possible.

Es presenta tot seguit la resta de suggeriments dividits per sectors d'actuació:

Dona

1. Requereix d'un tractament transversal que afecti diferents àmbits d'actuació dels serveis socials.
2. També cal continuar millorant les actuacions relatives a la progressiva equiparació en els processos d'accés i promoció en el treball.

Infància

1. Refondre des d'una perspectiva integradora tota la normativa relacionada amb la protecció a la infància i l'aplicació de mesures judicials a menors infractors.
2. Engegar un Pla estratègic d'atenció a la infància i adolescència.
3. Crear un observatori de les famílies i de la infància de nivell autonòmic o insular.
4. Definir un sistema de finançament que atorgui perspectives de desenvolupament als serveis d'atenció a la infància i a la família.
5. Promoure la coordinació i actuació interdepartamental entre tots els organismes que incideixen sobre determinats àmbits d'atenció a la infància i a la família.
6. Millorar la planificació de l'oferta de programes especialitzats adreçats a diverses situacions de necessitat (problemàtiques adolescents, drogues, menors no acompanyats, etc.).
7. Crear programes de treball socioeducatiu amb famílies en situació de risc social, coordinats amb altres programes especialitzats de caire assistencial o psicoterapèutic.
8. Potenciar línies d'actuació preventives del conflicte amb una perspectiva integradora dels col·lectius de risc i amb criteris de foment de la cohesió social.
9. Incrementar el nombre dels centres de dia en matèria de protecció de menors.
10. Aprofundir en les actuacions dels programes d'acolliment familiar incrementant les edats dels menors que es puguin beneficiar d'aquestes mesures.
11. Avaluar de forma continuada els recursos d'atenció a la infància i a la família
12. Iniciar línies d'investigació aplicada i d'investigació avaluadora.
13. Crear plans de formació a curt, mig i llarg termini.
14. Estudiar la possibilitat que l'Oficina de Drets del Menor es converteixi en un organisme autònom dependent del Parlament per tal que quan es creï la Sindicatura de Greuges (o organisme similar) aquesta pugui configurar-se com un departament o negociat integrat en la segona.
15. Desenvolupar programes de prevenció de mals tractaments i abusos de dones, menors, persones amb discapacitat i persones grans amb actuacions de detecció i tractament des de tots els àmbits possibles d'intervenció, especialment en els casos que afecten menors.

Joves

Cal promoure una Llei de joventut que pugui contemplar entre d'altres, clarificar i delimitar les competències i els àmbits d'actuació entre les diferents institucions, regular les línies de promoció juvenil, regular la xarxa d'informació i d'instal·lacions juvenils, garantir l'accés dels joves al carnet

juvenil, regular la participació juvenil per mitjà del Consell de la Joventut així com la creació de consells locals.

Persones majors

1. Ampliar l'oferta residencial pública.
2. Millorar la teleassistència per a les persones majors de 65 anys que visquin soles i per a tots les parelles majors de 80 anys que visquin soles.
3. Ampliar la cobertura de la partida econòmica del Programa Ca Vostra
4. Ampliar la Targeta Bàsica per a les persones viudes que cobren la pensió més baixa i sense cap altre ingrés econòmic.
5. Promoure els habitatges de les persones majors eliminant les barreres arquitectòniques.
6. Crear equips interprofessionals de valoració de la vellesa en els centres d'atenció social primària.
7. Arribar als mínims fixats pel Pla gerontològic en la línia de les polítiques de la UE per tal de millorar el servei d'ajuda a domicili.
8. Ampliar la quantia econòmica per a la creació i manteniment de serveis d'estades diürnes als municipis.
9. Avaluar el Pla d'integració de les persones majors 2001-2004 per tal de millorar la seva reformulació.
10. Desenvolupar programes de suport a les persones que tenen cura de persones majors

Persones amb discapacitat

1. Aplicació de programes afavoridors de la integració de les persones amb discapacitat física o psíquica, com per exemple el Programa Ca Vostra.
2. Ordenació de l'Atenció Primària. Ampliació dels equips de valoració (descentralització comarcal i insular).
3. Ampliació dels serveis de tutela dels incapacitats judicialment.
4. Creació d'una residència de caràcter temporal per a les persones amb discapacitat psíquica lleu amb problemes de conducta.
5. Millorar i ampliar els plans de formació i qualificació ocupacional.
6. Impulsar els serveis especialitzats d'orientació i ocupació laboral.
7. Desenvolupar programes de suport a les persones que tenen cura de persones amb discapacitats i malalties cròniques.

Immigració

1. Educació. Millorar els plans integrals d'acollida per a l'alumnat d'origen estranger i les seves famílies.
2. Serveis socials i salut. Promoure polítiques transversals per fer front als problemes de la immigració.

3. Habitatge. Promoure programes de millora en les condicions d'habitatge de les zones desfavorides (programes de mediació des del món local per facilitar l'accés al lloguer d'habitatges).
4. Activitats d'inserció laboral. Millorar la situació laboral dels immigrants. Major control sobre les activitats d'economia informal.
5. Polítiques culturals. Posar l'accent en els trets que ens vinculen com a membres de la mateixa societat, no en aquells que ens diferencien.
6. Valorar i avaluar el Pla d'atenció a la població immigrant resident a les Illes Balears.
7. Garantir l'accés de les famílies immigrants als programes socials de suport a les famílies.

Exclusió social

1. Descentralitzar competències i de finançament als municipis, que bé pot concretar-se en l'esperat Pacte local o en el desenvolupament dels plans sectorials de la comunitat autònoma,
2. Millorar la dotació dels serveis socials per a tota la població.
3. Intensificar els recursos que afavoreixin la permanència del ciutadà en el seu mitjà, per a tots els sectors de població: servei d'ajuda a domicili, Programa "Ca Vostra" per a persones majors, centres de dia.
4. Articular l'atenció a les necessitats socials des de tots els sistemes de benestar social, segons les seves competències, tot desenvolupant estructures de coordinació socioeducatives i socioculturals (sistema educatiu i cultural), sociosanitàries (sistema sanitari) articulacions que aconseguixin major eficàcia i eficiència dels recursos públics.
5. Desenvolupar la qualitat en centres i serveis. Normalitzar les plantilles de personal. Millorar les instal·lacions. Desenvolupar les avaluacions i altres millores de qualitat, així com altres instruments adoptats (programes de millora contínua, formació dels responsables, cartes de serveis, manual de funcionament, sistemes d'inspecció eficaços, etc.).
6. Aplicar noves tecnologies: plena implantació de l'adaptació a la comunitat autònoma del Sistema d'Informació d'Usuaris de Serveis Socials (SIUSS).

Altres àmbits d'actuació

1. Normalització del mecenatge (obres socials de les caixes, fundacions i empreses).
2. Promoció del treball social en xarxa.
3. Establiment de procediments d'articulació i de determinació de funcions dels diversos serveis socials.
4. Cal avançar en els mecanismes d'accés als serveis socials.

C.8.2. ORGANITZACIONS D'INICIATIVA SOCIAL

1. Mantenir actualitzat el Registre d'Entitats i establir mecanismes ràpids per poder detectar-hi les variacions.
2. Facilitar l'accés a les línies formatives per part de l'Administració a les organitzacions d'iniciativa social.
3. Incrementar la coordinació entre les accions de les organitzacions no governamentals i les establertes en els diferents plans sectorials.
4. Donar suport i orientació qualificada per crear associacions i entitats.
5. Afavorir la creació d'espais de coneixença mútua i debats entre les diferents entitats.
6. Legislar i cercar fórmules juridicoadministratives que permetin a les organitzacions d'iniciativa social transparència a la seva gestió, però també agilitat a l'hora de gestionar o cogestionar programes i accions d'interès per a tota la ciutadania.